

KTERÉ MOTIVY BYLY VE VOLBÁCH PRO VOLIČE NEJDŮLEŽITĚJŠÍ?

Jako nejdůležitější okolnosti pro volební rozhodování uvedli voliči krátkodobé cíle a konkrétní záměry stran pro nejbližší volební období. Voliči pravicových stran zdůrazňovali potřebu řešit ekonomickou krizi a zadlužování státu. U voličů nových stran TOP 09 a Věcí veřejných promluvila nespokojenost s politikou dvou největších stran a snaha zlepšit politickou kulturu. Tyto dva motivy se uplatnily především v posledních dnech před volbami a byly tak zdrojem volebního překvapení.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 17. – 25. 6. 2010. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal velmi rozsáhlý soubor 1559 respondentů.

Respondentům povolebního průzkumu STEM byl asi tři týdny po skončení voleb předložen seznam dvanácti různých okolností, které mohly ovlivnit jejich volební rozhodování.

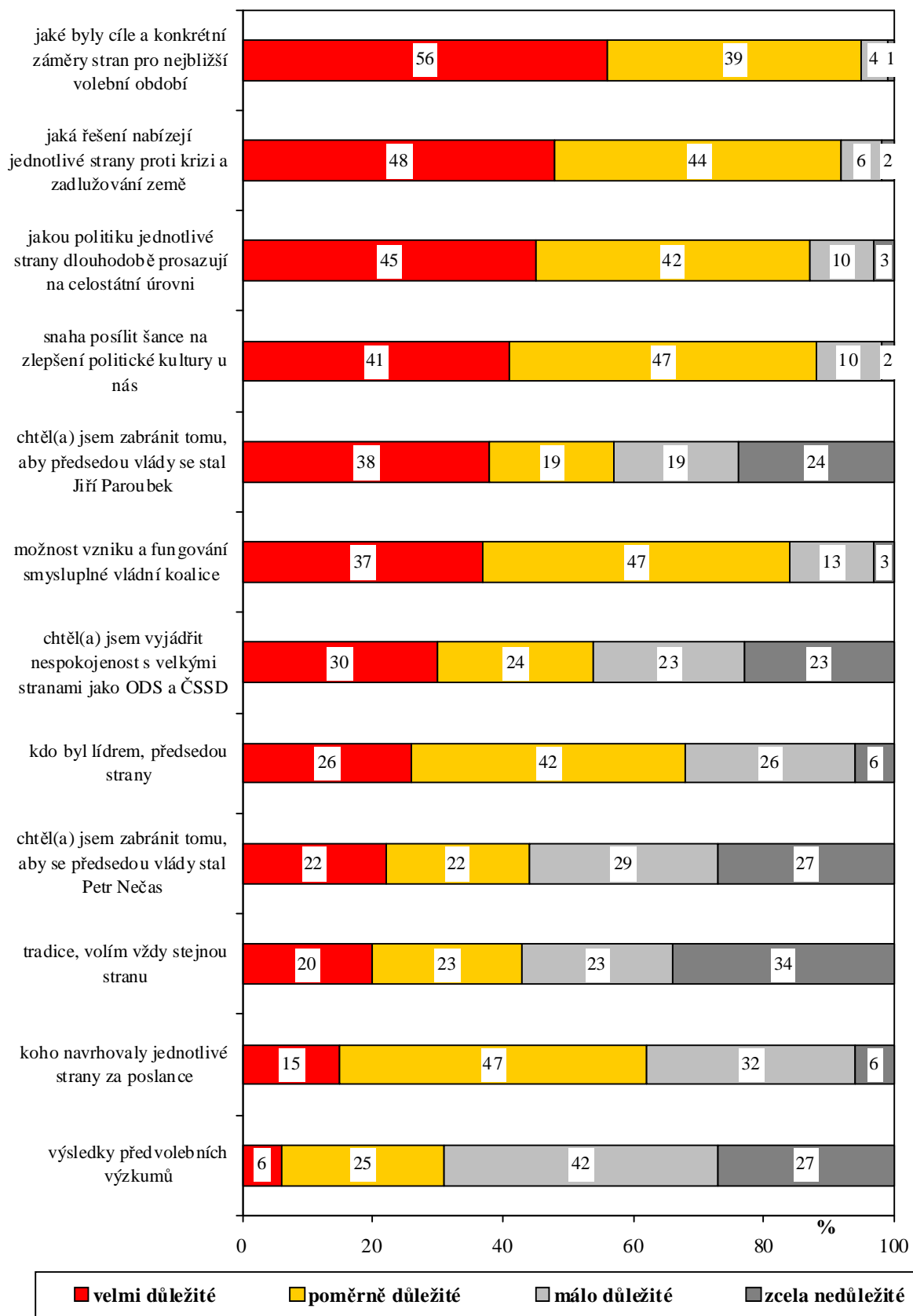
Nejčastěji lidé uvádějí „*cíle a konkrétní záměry stran pro nejbližší volební období*“ a jen o něco méně často jejich dlouhodobé koncepce, tedy „*jakou politiku jednotlivé strany dlouhodobě prosazují na celostátní úrovni*“. V tomto ohledu se letošní povolební výzkum příliš neliší od povolebních výzkumů v minulosti.

V hodnocení naší veřejnosti se však letos silně uplatnily nové motivy. Do popředí pozornosti se dostává řešení ekonomické krize a problémy spojené se zadlužováním země. Výrazně se projevila nespokojenost s politikou dvou nejsilnějších stran, ODS a ČSSD. S tím souvisí i potřeba zlepšit politickou kulturu v zemi. Zajímavé je i poměrně časté zastoupení tzv. taktické volby, kdy lidé volí nikoli „srdcem“, ale rozumově zvažují možnost vzniku a fungování smysluplné vládní koalice.

Pro dvě pětiny lidí bylo velmi důležitou okolností hlasovat tak, aby se Jiří Paroubek nestal premiérem. Petr Nečas měl takto vyhraněných protivníků podstatně méně. Pro tři pětiny lidí bylo také důležité, koho jednotlivé strany navrhovaly za poslance. Obecně se ale dá říci, že personální ohledy v letošních volbách ustupovaly před motivy věcnými a institucionálními.

Nejprve předkládáme odpovědi na celou baterii dvanácti otázek. Respondenti měli možnost na čtyřstupňové škále od „*velmi důležitá okolnost*“ po „*okolnost zcela nedůležitá*“ označit, jak důležité byly tyto jednotlivé motivy pro jejich rozhodování, komu dát hlas v květnových volbách.

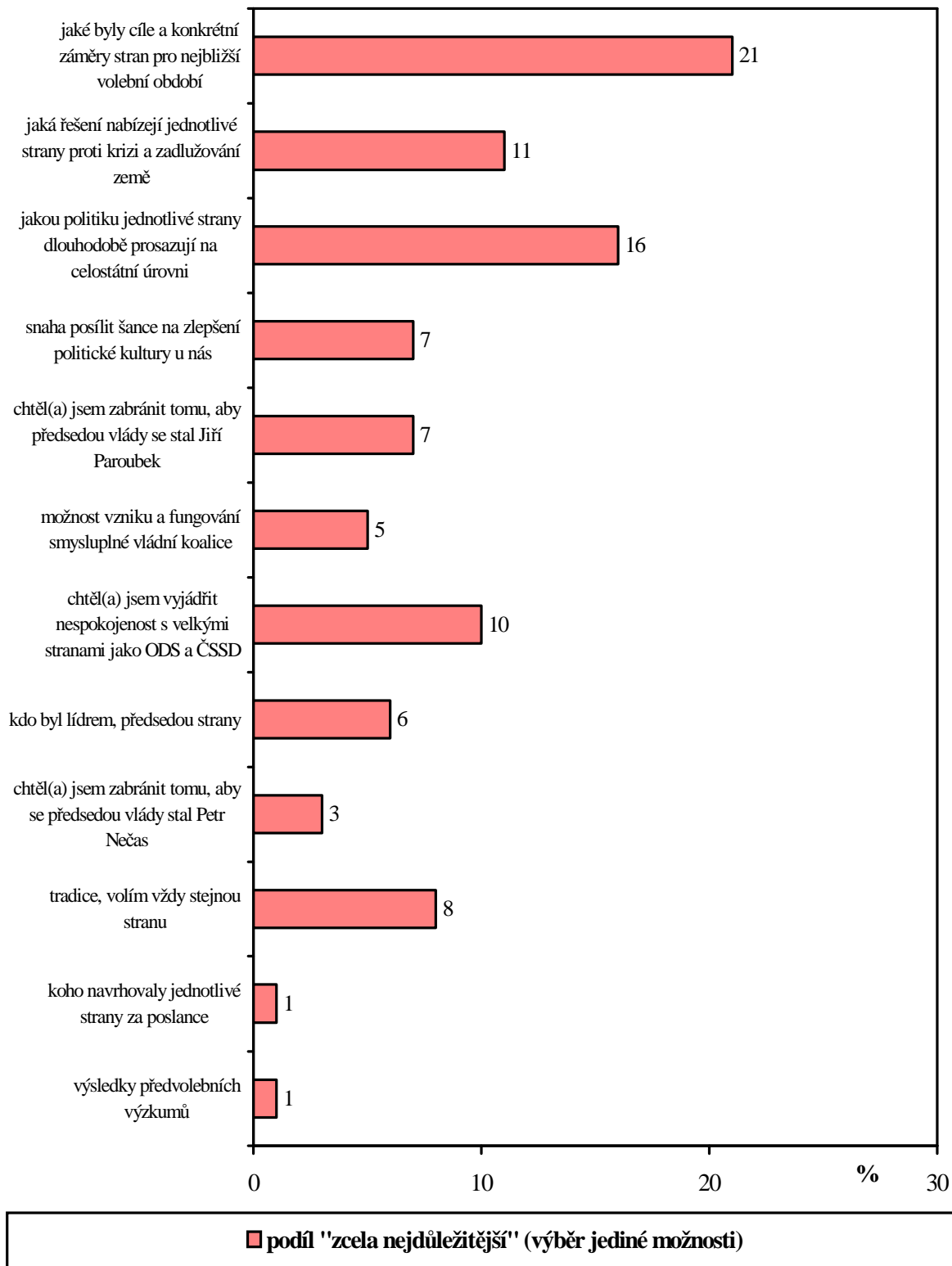
"Jak důležité byly pro Vaše rozhodování, komu dáte hlas v květnových volbách, následující okolnosti?"

Pramen: STEM, Trendy 6/2010, 1559 respondentů starších 18 let

Tatáž nabídka možností byla předložena respondentům ještě jednou. Nehodnotili však na čtyřstupňové škále, ale museli vybrat jen jednu, tu „zcela nejdůležitější“.

„Zcela nejdůležitější“ okolnost volebního rozhodování
(Výběr nejdůležitější varianty z 12 možností pomocí karty)

Pramen: STEM, Trendy 6/2010, 1559 respondentů starších 18 let, dopočet do 100 % „zcela nejdůležitějších“ jsou „jiné důvody“

Vidíme, že oproti baterii otázek občané při odpovědi na dominantní prvek volební motivace více zdůrazňují dlouhodobé hledisko a kritičtěji v tomto smyslu posuzují výkony dvou nejsilnějších stran.

Priority voličů různých stran se pochopitelně velmi liší. Komunisté jsou své straně dlouhodobě věrni a vnímají svou volbu jako tradiční. Jelikož se z povahy své strany nepodílejí na exekutivní moci, nejsou pro ně tak důležité konkrétní záměry strany do nejbližší budoucnosti. Nejbližší cíle strany pro nadcházející období jsou oproti tomu důležité zejména u voličů, kteří dali svůj hlas ČSSD.

U voličů ODS vyniká akcent na otázky ekonomické krize a zadlužování státu a také tažení proti Jiřímu Paroubkovi (podobně ovšem i u ČSSD je nezanedbatelnou položkou tažení proti Petru Nečasovi). Porovnáme-li první dvě položky tabulky s ostatními stranami, zdá se, že ohledně zacílení strany se tu projevují jisté rozpaky.

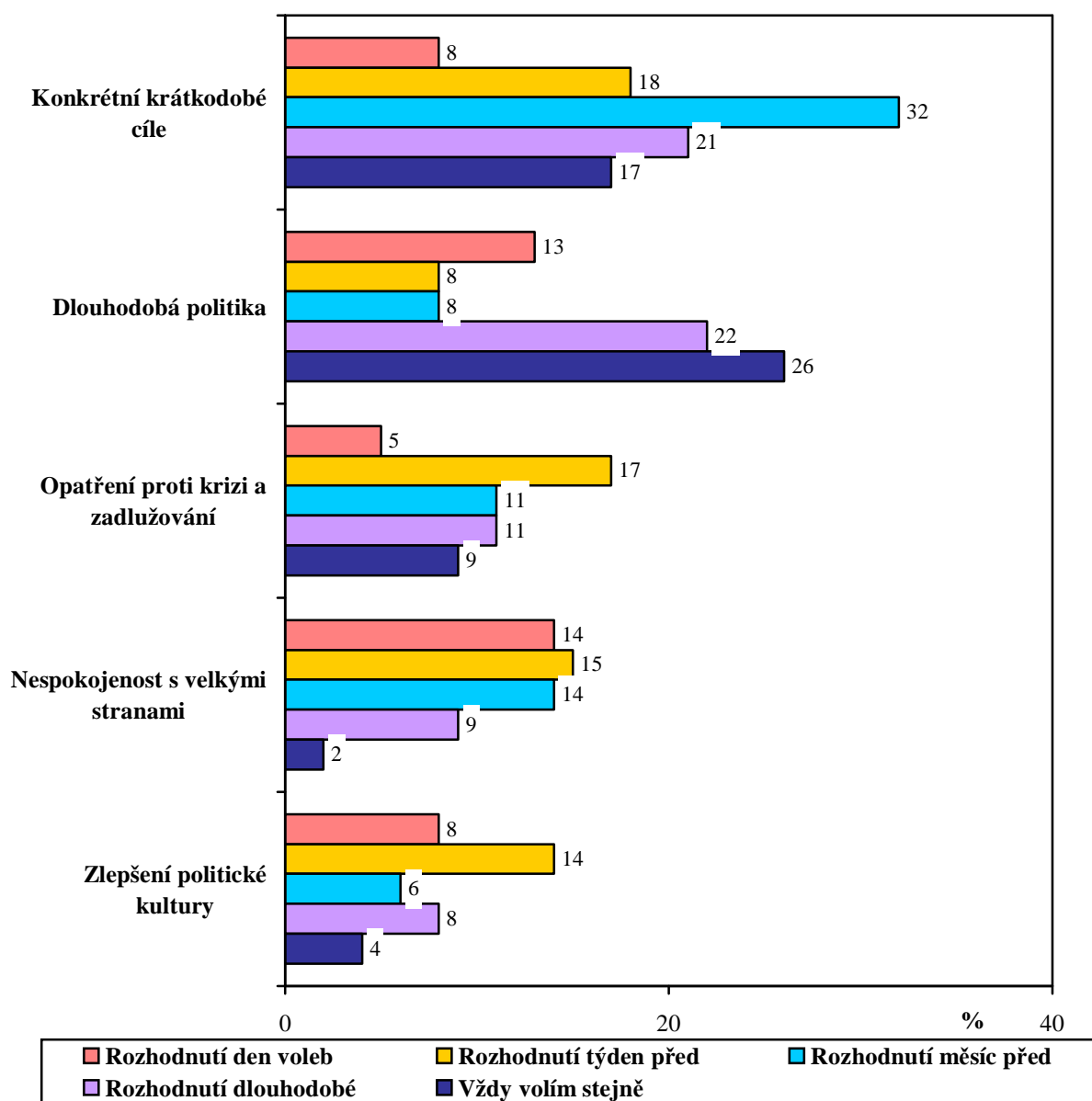
Voliči dvou nových stran na tradici a dlouhodobé politice stavět nemohli. Profilujícími motivy pro ně byla snaha posílit politickou kulturu v naší zemi. Jinak se ale obě strany výrazně liší. U voličů TOP09 dominovala snaha najít řešení proti krizi a zadlužování. Voliči Věcí veřejných byli výrazně vedeni protestním motivem – chtěli především vyjádřit nespokojenost s velkými stranami jako ODS a ČSSD.

„Zcela nejdůležitější“ důvod pro volební rozhodování u voličů jednotlivých stran

	ODS	ČSSD	KSČM	VV	TOP 09
Nejbližší cíle a konkrétní záměry	18 %	30 %	10 %	23 %	21 %
Dlouhodobá politika stran	16 %	27 %	28 %	4 %	6 %
Řešení proti krizi a zadlužování	19 %	6 %	4 %	10 %	18 %
Nespokojenost se dvěma velkými stranami	2 %	1 %	9 %	26 %	14 %
Tradice, volím stejnou stranu	3 %	12 %	30 %	0 %	0 %
Posílit politickou kulturu u nás	6 %	4 %	4 %	12 %	13 %
Zabránit tomu, aby premiérem byl Paroubek	17 %	0 %	1 %	6 %	8 %
Zabránit tomu, aby premiérem byl Nečas	1 %	9 %	3 %	1 %	1 %
Kdo byl volebním lídrem	6 %	1 %	4 %	11 %	7 %
Ostatní možnosti	12 %	10 %	7 %	7 %	12 %

Motivy voličů se také lišily podle toho, kdy se rozhodli se voleb zúčastnit, a kdy si ujasnili, které straně dají svůj hlas. Pro voliče, kteří byli dávno o své volbě rozhodnutí, byla typickou motivací dlouhodobá politika stran. Na cíle a konkrétní záměry stran pro nejbližší volební období nejvíce slyšeli ti, kteří se rozhodli zhruba měsíc před volbami. Na opatření proti ekonomické krizi a zadlužování státu kladli důraz zejména ti, kteří se rozhodli v posledním týdnu před volbami. A pro ty voliče, kteří se rozhodli na poslední chvíli až v den voleb, byl charakteristický protest proti velkým stranám ODS a ČSSD. Tuto skutečnost zachycuje následující graf. Uvádí odshora dolů nejdůležitější motivy volby. Jednotlivé pruhy ukazují, jaký podíl daný motiv volby měl uvnitř jednotlivých podskupin – od voličů, kteří se rozhodovali na poslední chvíli až po skalní voliče, kteří jsou o své volbě rozhodnutí trvale.

Jak silné jsou volební motivy uvnitř jednotlivých podskupin?
(podle toho, kdy padlo jejich volební rozhodnutí)

Pramen: STEM, Trendy 6/2010, 1559 respondentů starších 18 let